

САМОВРЯДУВАННЯ:

ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС

Витоки історії місцевого самоврядування сягають періоду XI-XV століть, коли ще у феодальній Європі існували князівства, міста, приходи та інші місцеві форми урядування. Розвиток торгівлі призводив до становлення міських громад, багато з яких отримували статус напівсуверенних одиниць, і таким чином закладали основу виникнення місцевої автономії. Одним із прикладів такої автономії слід вважати появу, починаючи з XIII ст., у середньовічній Європі значної кількості міст, у тому числі й на землях Галицько-Волинського князівства, які користувалися магдебурзьким правом. Місцево самоврядування на теренах нашої держави частково зберігалось у часи козацької республіки (XV-XVII ст.), але остаточно занепало в часи після об'єднання України з Росією (1654 року). Нещодавно його реанімація за умов царизму (початок XX ст.) та часів УНР закінчилась фактичним від-

ституційного закріплення основ місцевого самоврядування в нашій державі.

РАЙОННА РАДА 1966-1972 РР.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 08 грудня 1966 року відновлено Заріченський район з центром в смт.Зарічне. Влада в районі представлена Заріченським райкомом КП України (перший секретар – Басалкевич П.А.) та районною Радою депутатів трудящих Рівненської області. **Головою виконкому районної Ради обраний Іван Миколайович Білий.** Заступником голови виконкому обрано Володимира Петровича Крата. Завідуючим загальним відділом райвиконкому затверджено Ходневича Івана Федоровича. Інструктором виконкому працює Шостакевич Михайло Михайлович. Начальник планового відділу – Сидорчук, економісти цього відділу – Поставтук, Ткачук. Серед утворених постійних комісій раді плідно працювали: постійна сільськогосподарська комісія, яку очолював депутат Гузенко; постійна комісія по

різноманітні господарські та культурні заходи. Більшість депутатських груп сільських Рад займаються актуальними питаннями, що мають життєво важливе значення для населення, наприклад, благоустрій та озеленення, поліпшення побутового обслуговування населення, роботи підприємств торгівлі і громадського харчування, ефективність використання земель в районі. Активністю відзначаються депутати – Ванкевич Степан Григорович, Гузенко Віктор Микитович, Яцало Іван Купріянович, Юхневич Іван Григорович, Трало Олексій Павлович, Мовчун Лідія Іванівна, Попович Василь Миколайович, Сарата Броніслав Вонцехович, Прудун Сергій Павлович, Плигін Роман Олексійович.

28 березня 1972 року виконком районної Ради депутатів трудящих очолив Віталій Филімонович Марчук, який у 1969 році працював головою районного управління сільського господарства.

Робота райвиконкому спрямовується на посилення організаційно-масової роботи, на розвиток промислового і сільсько-

рівському виборчому округу № 72 (народився 1940 року в селі Немовичі, Сарненського району, трагічно помер у 1975 р.). Заступником голови виконкому районної Ради обрано Федорчука В.П., секретарем – Кидуна Ф.А.

Зростає активність постійних комісій Ради. Зусією наполегливістю, розумно і виважено працюють депутати: Швая Антон Павлович, голова правління райспоживспілки, депутат по Вичівському виборчому округу №12; Кривошея Петро Петрович, голова районного комітету народного контролю, депутат по Нобельському виборчому округу №52; Думанський Петро Євменович, директор радгоспу «Вичівський», депутат по Бутівському виборчому округу №15; Мінько Ніна Петрівна, телятниця колгоспу «Більшовик», депутат по Неньківському виборчому округу №55; Костенко Ніна Захарівна, завідувача відділом народної освіти райвиконкому, депутат по Комірському виборчому округу №56; Мосійчук Лю-

дящих, забудова сіл району, відповідальність за порушення громадського порядку, підсумки виконання соціалістичних зобов'язань.

За результатами виборів до Заріченської районної Ради депутатів трудящих **19 червня 1977 року,** до Ради обрано 75 депутатів, в тому числі: робітників і колгоспників 48 чол., жінок 35 чол., 20 депутатів обрано вперше, членів і кандидатів в члени КПРС 37 чол., членів ВЛКСМ 16 чол. **Сесією районної Ради обрано Василя Петровича Федорчука головою виконкому районної Ради народних депутатів,** який з 1975 року працював головою райвиконкому Ради, його заступниками обрані О.М.Кіковського та М.В.Воронка.

Утворено позаштатний оргінструкторський відділ райвиконкому. Завідуючим відділом затверджено М.М.Шостакевича. З 1981 року заступниками голови райвиконкому Ради обираються П.М.Полюхович та С.М.Цермолоський. Утворені постійні комісії районної ради: планово-

об'єднання України з Росією (1654 року). Незначна його реанімація за умов царизму (початок ХХ ст.) та часів УНР закінчилась фактичним відродженням національного поняття місцевого самоврядування лише у березні 1990 року, після обрання депутатів Верховної Ради Української РСР та місцевих Рад народних депутатів. Але шлях до демократичних реформ був невідомий. Відсутність достатнього власного історичного досвіду, правового регулювання півдана місцевого самоврядування, децентралізації державної влади, нерідко призводили до конфлікту з іншими владними структурами (як виконавчої, так і місцевої влади різних рівнів). Перші кроки щодо цього регулювання було зроблено завдяки Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве самоврядування» від 7 грудня 1990 року. Саме тут визначено основні принципи побудови місцевого самоврядування. Період від грудня 1990 року до червня 1996 року визначався серйозною роботою в царині державного устрою та місцевого самоврядування, які знаходили своє відображення в складному конституційному процесі. Прийняття Конституції та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» зробило важливі кроки на шляху становлення та кон-

віддлу – поставлюк, ікачук. Серед утворених постійних комісій ради плідно працювали: постійна сільськогосподарська комісія, яку очолював депутат Гузенко; постійна комісія по дотриманню соціалістичної законності; голова комісії Плигін Р.О.; комісія шляхового будівництва: голова Якименко А.К. Активністю відзначаються депутати ради – Кочережко І.Я., Ляшук С.Г., Сачевчич Ф.Г., Царук А.К., Неводовський М.К., Захарчук Т.С. та інші.

Рада, будучи всеохоплюючою масовою організацією трудящих, забезпечувала найширше залучення населення «до постійної і невідмінної, притому, вирішальної участі в демократичному управлінні державою».

За результатами виборів до місцевих рад, які відбулись 16 березня 1969 року, до Заріченської районної Ради депутатів трудящих було обрано 75 депутатів. Головою райвиконкому вдруге обраний Іван Миколайович Білий. Заступником голови виборено Федорчука. Секретарем райвиконкому призначено Федора Адамовича Кидуна.

Однією з важливих форм діяльності депутатів у виборчому окрузі були спіраліські групи. На групи виконкоми і постійні комісії. За їх допомогою зміцнюється зв'язки Рад з населенням, проводяться

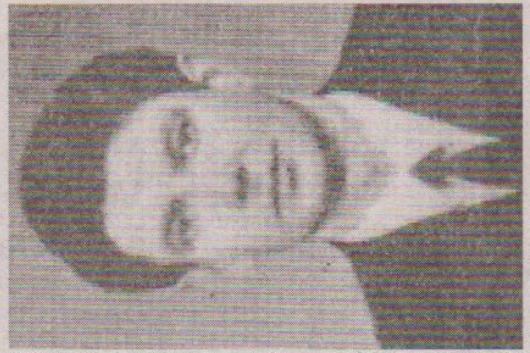
господарства.

Робота райвиконкому спрямовується на посилення організаційно-масової роботи, на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, повнішого використання матеріальних і трудових резервів та розгортання соціалістичного змагання.

РАЙОННА РАДА 1973 - 1975 РР.

17 червня 1973 року, відбулися вибори до Заріченської районної Ради депутатів трудящих. До районної ради обрано 75 депутатів, в тому числі: робітників і колгоспників 47 чоловік, або 62,6%, жінок 33 або 44,4% членів і кандидатів у члени КПРС обрано 35 чоловік, членів ВЛКСМ - 11, обрано вперше 33 депутати.

Районну Раду очолює Мичко Петро Пилипович,

депутат по Олександр-

року заступниками голови райвиконкому Ради обираються П.М.Полухович та С.М.Цермолоський.

Утворені постійні комісії районної ради: планово-бюджетна (голова Л.А.Данилюк), соціалістичної законності і правопорядку (голова Г.А.Селіванов), у справах молоді (голова Н.З.Костенко), промисло-

РАЙОННА РАДА 1975 - 1983 РР.

Головою виконкому Заріченської районної Ради народних депутатів обирається Василь Петрович Федорчук (наро-

дився 1933 року в селі Локниця, Заріченського району. Девіз його життя «Бог, любов і доброта»). Головним у діяльності Ради залишаються питання формування і використання районного бюджету, розвитку промисловості та подолання економічного відставання в колгоспах і радгоспах, освіти, охорони здоров'я, поліпшення роботи по розгляду листів і організації прийому тру-

Захарівна, завідувача відділом народної освіти райвиконкому, депутат по Комірському виборчому округу №56; Мосійчук Любомир Миколайович, колгоспниця колгоспу ім. Мічуріна, депутат по Перекальському виборчому №74.

вості, транспорту, зв'язку і будівництва (голова Г.І.Кочук), по шляховому будівництву, благоустрою та ЖКГ (голова П.Д.Ільєнко), по сільському господарству (голова І.К.Голляка), по охороні здоров'я і соціальному забезпеченні (голова П.А.Черемуха), по торгівлі, громадському харчуванню і побутовому обслуговуванню (голова В.М.Попович), по охороні природи (голова І.І.Прохорович).

На сесіях районної Ради заслуховуються та приймаються рішення з питань: роботи Рад по дальшому піднесенню продуктивності громадського тваринництва в колгоспах і радгоспах району, виконання планів і соціалістичних зобов'язань по виробництву і продажу державі тваринницької продукції, про роботу Рад по військовому-патріотичному вихованню молоді і підготовці її до служби в Армії, про підсумки виконання соціалістичних зобов'язань, зміцнення державної і трудової дисципліни.

РАЙОННА РАДА 1983 - 1994 РР.

З вересня 1983 року головою виконкому Заріченської районної Ради народних депутатів обрано П.Г. Бондара,

його заступниками - М.Г. Костюковича та Н.М. Сінкевич. 1989 - 1991 роки - заступником голови райвиконкому обраний В.С. Сарич.

У 1992 році Бондар Петро Григорович вступив до Радикальної партії України та обраний головою районної Ради (народився 1940 році в селі В'язівка Городищенського району, Черкаської області).

Народні обранці цього скликання добре розуміють, що бути депутатом - не тільки висока честь, але й висока відповідальність. Адже виборці покладають на своїх представників важливі доручення.

виробництва і якості продукції, прискорення науково-технічного прогресу, провадження передового досвіду, поліпшення життя, праці і побуду громадян, вдосконалення стилю і методів роботи.

РАЙОННА РАДА 1994 - 1998 РР.

За результатами повного голосування по виборах голови районної Ради, які відбулися 10 липня 1994 року, головою Заріченської районної Ради народних депутатів обрано Володимира Миколайовича Кречка

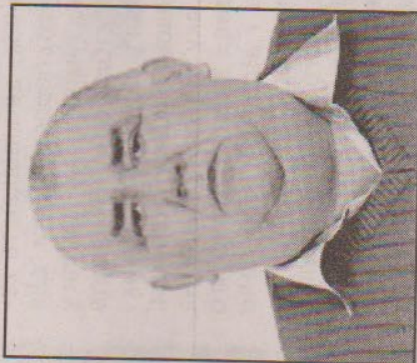
(народився 1956 році в с.м. Зарічне, освіта вища).

20 липня 1994 року перша сесія районної ради прийняла рішення «Про утворення виконавчого комітету районної Ради». У відповідності з рішенням, затверджено заступників голови виконкому - І.С. Улад.

питань соціально-гуманітарної та молодіжної роботи (голова Демчук Василь Олексійович); з питань гласності, законності і правопорядку та боротьби із злочинністю (голова Полюхович Андрій Іванович).

РАЙОННА РАДА 1998 - 2002 РР.

У 1998-2002 роках Заріченську Районну раду очолює Білоус Іван Іванович (народився 10

серпня 1958 року в селі Ніговищі, Заріченського району). Заступник голови ради - Палій Степан Григорович. Керуючий справами - Доронін Олександр Васильович. Завідуючий організаційним відділом - Кеца Микола Іванович.

РАЙОННА РАДА 2002 - 2010 РР.

IV скликання: 2002 рік - 11 квітня 2006 року. Голова районної ради - Сарич

тів ради обиралась за виборчими списками кандидатів у депутати від місцевих організацій політичних партій у багатомандатному виборчому окрузі. Його межі - територія району. Друга половина від загального складу депутатів районної ради обирається за мажоритарною системою в одномандатних виборчих округах. Їх межі - територія селищної і сільських рад.

За результатами виборів, 34 депутатські мандати розділені між представниками 5-ти районних організацій політичних партій: Партія регіонів - 9 депутатів; Народна партія - 7 депутатів; Наша Україна - 6 депутатів; Фронт змін - 3 депутати.

24-ма депутатськими голосами головою районної ради обрано Дороніна Олександра Васильовича. Заступником голови ради обрано Чекун Олену Володимирівну - 21 депутатським голосом. Органи місцевого самоврядування в районі: всього місцевих рад - 18, з них: районна рада - 1; селищна рада - 1; сільських рад - 16.

Районний центр - селище міського типу Зарічне, з населенням 7,046 тис. чоловік, яке є центром селищної ради. На території Заріченського району - 51 населений пункт, у тому числі: селище міського типу - 1, сільських населених пунктів - 50.

ми - Доронін Олександр Васильович. Завідуючий організаційним відділом - Кеца Микола Іванович.

У скликання: 11 квітня 2006 року - 24 листопада 2010 року. Голова районної ради - Сарич Віталій Сергійович. Заступник голови - Доронін Олександр Васильович. Керуючий справами - Кеца Микола Іванович.

Районна рада займала виважену позицію і виважено вела свою повноваження, неухильно дотримуючись вимог Конституції України, чинного законодавства, діючи з урахуванням інтересів територіальних громад, виважено і злагоджено приймала рішення, чітко усвідомлюючи, що від прийнятих рішень залежить стан розвитку територіальних громад, добробут населення, а в окремих випадках і доля людей.

Депутатський корпус відзначається у високому професіоналізмі та дієздатності. Робота, хоч і була насичена дискусіями та полемікою, але завжди була достатньо результативною. Керівництво Ради, президія, постійні комісії Ради зосереджували увагу на виконанні пріоритетних напрямків та завдань: підвищення ролі та значення Ради в життєдіяльності району; розвитку та утворення місцевого самоврядування; розв'язання соціальних проблем;

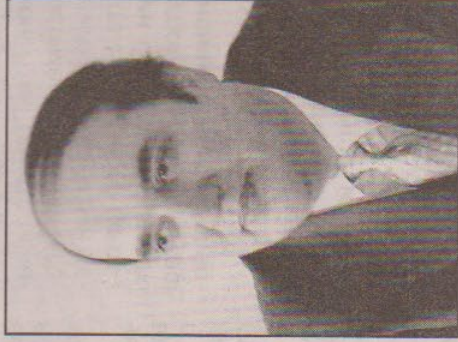
пародні ооранці цього скликання добре розуміють, що були депутатом – не тільки висока честь, але й висока відповідальність. А вже виборці покладають на своїх представників важливі державні і громадські обов'язки. Тому з усією відповідальністю працюють поодинокі комісії Ради та депутатський корпус: планово-бюджетна комісія (голова Чуб М.А.), комісія по соціалістичній законності і охороні громадського порядку (голова М.А. Пацурківський), депутати – Попович, Офілат, Демчук, Балабушко, Марсуля.

Важливою справою Ради є організація контролю за виконанням рішень, розгляд питань планування, поліпшення управління господарством, контроль за виконанням планово-економічного і соціального розвитку району, підвищення ефективності

20 липня 1994 року перша сесія районної ради прийняла рішення «Про утворення виконавчого комітету районної Ради». У відповідності з рішенням, затверджено заступників голови виконавчого комітету, І.В. Лотоцьку та керівника секретаріату районної Ради – І.І. Білоуса. Членами виконавчого комітету обрано Луцка Миколу Петровича, Петронюка Бориса Петровича, Чепуру Раїсу Федорівну, Шостакевича Олександра Михайловича. Рішенням районної ради від 20 липня 1994 року утворено і обрані постійні комісії Ради: мандатна, з питань депутатської діяльності та етики (голова Лідич Володимир Адамович); з питань бюджету, фінансів, економічного розвитку галузей народного господарства (голова Драка Анатолій Петрович); з питань земельних ресурсів (голова Кулачок Микола Іванович); з

РАЙОННА РАДА - 2002 - 2010 РР.

IV скликання: 2002 рік – 11 квітня 2006 року. **Голова районної ради - Сарич Віталій Сергійович** (народився 5 лютого 1958 року в с. Комори, Заріченського району. Девіз життя: «Єдина команда»).

ритетних напрямків та завдань: підвищення ролі та значення Ради в життєдіяльності району; розвитку та утвердження місцевого самоврядування; розв'язання соціальних проблем; організації та контролю за виконанням цільових комплексних програм; в пошуку додаткових джерел надходжень до районного бюджету та контролю за цільовим використанням коштів.

РАЙОННА РАДА - 2010Р.

VI скликання: 24 листопада 2010 року – **голова районної ради Доронін Олександр Васильович**

(народився 5 лютого 1958 року в с. Комори, Заріченського району. Девіз життя: «Єдина команда»).

Вибори депутатів Заріченської районної ради, що відбувалися 31 жовтня 2010 року, проводилися за змішаною (мажоритарно-пропорційною системою), за якою: половина депута-

тис. чоловік, яке є центром селищної ради. На території Заріченського району – 51 населений пункт, у тому числі: селище міського типу – 1, сільських населених пунктів – 50. Територія району – 1,442 тис. кв. км.

Перша письмова згадка про поселення Зарічне датується 27 вересня 1480 рік, віднесення до категорії – селище міського типу – 1959 р. Рішенням облвиконкому від 12.10.1965 №883 внесено зміну відповідно до українського правопису: Заріченська селищна рада – замість Зарічянська. Найменування найближчої залізничної станції Домбровиця – відстань 65 км, віддаль до обласного центру м. Рівне – 190 км.

Адміністративно-територіальний устрій Заріченського району: Заріченський район входить до складу Рівненської області, як окрема адміністративна одиниця. Виконавчу владу в районі здійснює Заріченська районна державна адміністрація.

Спільні інтереси територіальних громад сіл і селища району представляє Заріченська районна рада у складі 34 депутатів, голова ради – Доронін Олександр Васильович. Веб-сайт Заріченської районної ради: zargada.org e-mail: radazar@meta.ua

При підготовці матеріалу використано офіційні джерела місцевої районної газети за 1966 - 1994 роки.